

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/114,303

T.C
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2018/11226
Karar No. 2018/18573
Tarihi: 13.09.2018

- KESİN HÜKÜM
- MADDİ ANLAMDA KESİN HÜKÜM
- ŞEKLİ ANLAMDA KESİN HÜKÜM
- ŞEKLİ ANLAMDA KESİN HÜKMÜN BİR BAŞKA DAVADA MADDİ ANLAMDA KESİN HÜKÜM OLABİLMESİ İÇİN HER İKİ DAVANIN TARAFLARININ DAVA SEBEPLERİNİN İLK DAVANIN HÜKÜM FIKRASI İLE İKİNCİ DAVANIN TALEP SONUCUNUN AYNI OLMASININ GEREKMESİ

ÖZETİ: Kesin hüküm, şekli anlamda kesin hüküm ve maddi anlamda kesin hüküm, olmak üzere ikiye ayrılır. Şekli anlamda kesin hüküm, sözü edilen karara karşı artık bütün olağan yasa yollarının kapandığı anlamına gelir. Bazı son kararlar verdikleri anda kesindirler (Örneğin HUMK. m. 427; HMK. m. 361).

Yasa yolu açık olan bir karar, yasa yoluna başvurma süresi geçmekle de kesinleşir. Öte yandan, temyiz yolu açık olan bir karar temyiz edilip sonuçta onanmış ve karar düzeltme süresi geçirilmişse, ya da karar düzeltme yoluna gidilip de bu istem reddedilmişse veyahut yasa yoluna başvurmadan feragat edilmişse verilen hüküm şekli anlamda kesinleşir.

Bir hüküm bir kere şekli anlamda kesinleşirse, artık bu hükme karşı, olağan yasa yollarına başvurulamaz. Bir kararın maddi anlamda kesinleşmesi için öncelikle şekli anlamda kesinleşmesi gerekir.

Maddi anlamda kesin hükmün koşulları 1086 sayılı HUMK'nun 237. maddesinde açıklanmıştır. Birinci dava ile ikinci davanın müddeabihlerinin (konusunun), dava sebeplerinin (vakıaların) ve taraflarının aynı olması maddi anlamda kesin hüküm oluşturur.

6100 sayılı HMK'nun 303/1. maddesi de “Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir.” şeklinde benzer bir tanımlı içermektedir.

Kesin hüküm, ilk önce (hükmü veren mahkeme de dahil diğer bütün) mahkemeleri bağlar. Yani mahkemeler, aynı konuda, aynı dava sebebine dayanarak, aynı taraflar hakkında verilmiş olan bir kesin hüküm ile bağılırlar; aynı davayı bir daha (yeniden) inceleyemezler (kesin hüküm itirazı) ve aynı konuya ilişkin yeni bir davada, önceki davada verilmiş olan kesin hüküm ile bağılırlar

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı isteminin özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlık işyerinde 31.08.2001-30.05.2007 tarihleri arasında yemek işini üstlenen dava dışı şirketler nezdinde asgari ücretle bulaşıkçı olarak çalıştığını, sözleşmesinin haksız olarak fesih edildiğini, bu nedenle ... 1. iş mahkemesinin 2007/286 - 2008/613 karar sayılı dosyasında kıdem ve ihbar tazminatı için dava açtığını açtığı kısmi davada talep ettiği 50,00 TL kıdem, 50,00 TL de ihbar tazminatının hüküm altına alındığını beyanla 1631,21TL kıdem ve 738,00TL ihbar tazminatının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı cevabının özeti:

Davalı vekili, davanın reddini savunmuştur.

Mahkeme kararının özeti:

Mahkemece, toplanan delillere ve bilirkişi raporuna göre, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

Dava konusu uyuşmazlığın daha önce bir kesin hüküm ile (6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK.) madde 114/1-i) çözümlenmemiş olması dava şartıdır. Bu şart, olumsuz dava şartı olarak adlandırılır. Dava konusu uyuşmazlık hakkında kesin hüküm bulunuyorsa, aynı konuda, aynı taraflar arasında ve aynı dava sebebine dayanılarak yeni bir dava açılmaz. Kesin hüküm, şekli anlamda kesin hüküm ve maddi anlamda kesin hüküm, olmak üzere ikiye ayrılır. Şekli anlamda kesin hüküm, sözü edilen karara karşı artık bütün olağan yasa yollarının kapandığı anlamına gelir. Bazı son kararlar verildikleri anda kesindirler (Örneğin HUMK. m. 427; HMK. m. 361).

Yasa yolu açık olan bir karar, yasa yoluna başvurma süresi geçmekle de kesinleşir. Öte yandan, temyiz yolu açık olan bir karar temyiz edilip sonuçta onanmış ve karar düzeltme süresi geçirilmişse, ya da karar düzeltme yoluna gidilip de bu istem reddedilmişse veyahut yasa yoluna başvurmadan feragat edilmişse verilen hüküm şekli anlamda kesinleşir.

Bir hüküm bir kere şekli anlamda kesinleşirse, artık bu hükme karşı, olağan yasa yollarına başvurulamaz. Bir kararın maddi anlamda kesinleşmesi için öncelikle şekli anlamda kesinleşmesi gerekir.

Maddi anlamda kesin hükmün koşulları 1086 sayılı HUMK'nun 237. maddesinde açıklanmıştır. Birinci dava ile ikinci davanın müddeabihlerinin (konusunun), dava sebeplerinin (vakıaların) ve taraflarının aynı olması maddi anlamda kesin hüküm oluşturur.

6100 sayılı HMK'nun 303/1. maddesi de “Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir.” şeklinde benzer bir tanımlı içermektedir.

Kesin hüküm, ilk önce (hükmü veren mahkeme de dahil diğer bütün) mahkemeleri bağlar. Yani mahkemeler, aynı konuda, aynı dava sebebine dayanarak, aynı taraflar hakkında verilmiş olan bir kesin hüküm ile bağlıdır; aynı davayı bir daha (yeniden) inceleyemezler (kesin hüküm itirazı) ve aynı konuya ilişkin yeni bir davada, önceki davada verilmiş olan kesin hüküm ile bağlıdır (Baki Kuru, a.ge., C. V, s. 5051- 5053).

Dosya içeriğine göre, davacının aynı çalışma dönemine ilişkin aynı alacak kalemleriyle ilgili ... 1. İş Mahkemesinin 2007/286 esas sayılı dosyası üzerinden davalı ... Bakanlığına karşı dava açtığı, bu dosyada davacının 1.631,21 TL kıdem tazminatı, 788,90 TL ihbar tazminatı olduğunun tespitine ilişkin hükmün ..Hukuk

Dairesi 03.03.2011 tarih 2009/6322 esas ve 2011/5977 karar sayılı ilamı onanarak kesinleştiği gözetilmeksizin aynı döneme ilişkin kesinleşen dosyada tespit edilen alacak miktarlarını aşacak şekilde davacı lehine 4.495,47 TL kıdem tazminatı ile 1.201,88 TL ihbar tazminatına hükmedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir. Kabule göre de davalı ... Bakanlığının harçtan muaf olduğu gözetilmeksizin davalı aleyhine harca hükmedilmesi hatalı olmuştur.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı **BOZULMASINA**, 13.09.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.